

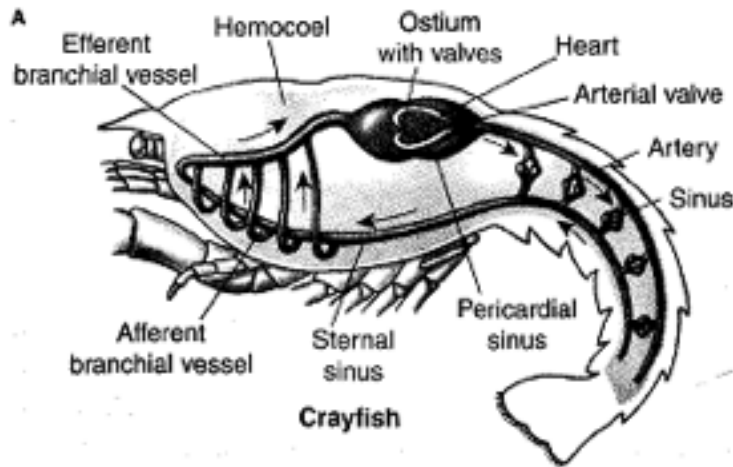
Καρδιαγγειακό σύστημα

- Δομή της καρδιάς
- Ηλεκτρική δραστηριότητα της καρδιάς
- Ρύθμιση του καρδιακού ρυθμού από συμπαθητικό και παρασυμπαθητικό σύστημα
- Καρδιακός κύκλος
- Καρδιακή παροχή
- Ενδογενής ρύθμιση της καρδιακής παροχής
- Ρύθμιση του καρδιακής παροχής από το νευρικό σύστημα

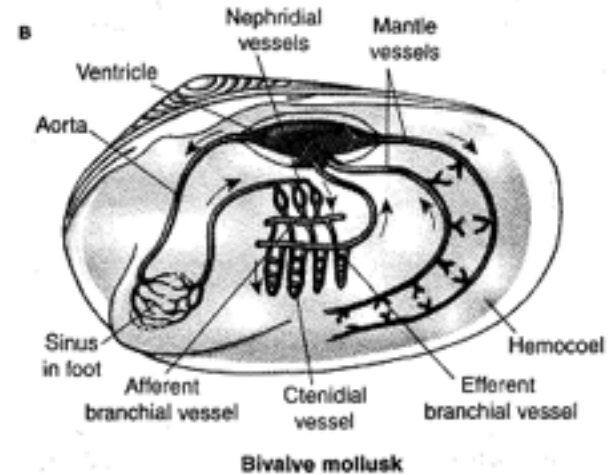
Καρδιαγγειακό σύστημα

- Λειτουργία των αγγείων και σύνδεση τους με τη λειτουργία της καρδιάς
- Αντανακλαστικά (τασοϋποδοχέων, χημειοϋποδοχέων)
- Ρύθμιση του καρδιαγγειακού συστήματος από το νευρικό σύστημα
- Ρύθμιση του καρδιαγγειακού συστήματος: α) σωματική άσκηση, β) αιμορραγία

Ανοιχτό καρδιαγγειακό σύστημα

οστρακόδερμο

μαλάκιο

- Αιμόλεμπος (αντί για τριχοειδή αγγεία)
- Πολύ χαμηλές πιέσεις (4,5-10 mm Hg)
- Μεγαλύτερη ποσότητα αίματος (30% του όγκου σώματος)
- Δεν μπορούν να ρυθμίσουν την κατανομή και την ταχύτητα της ροής του αίματος

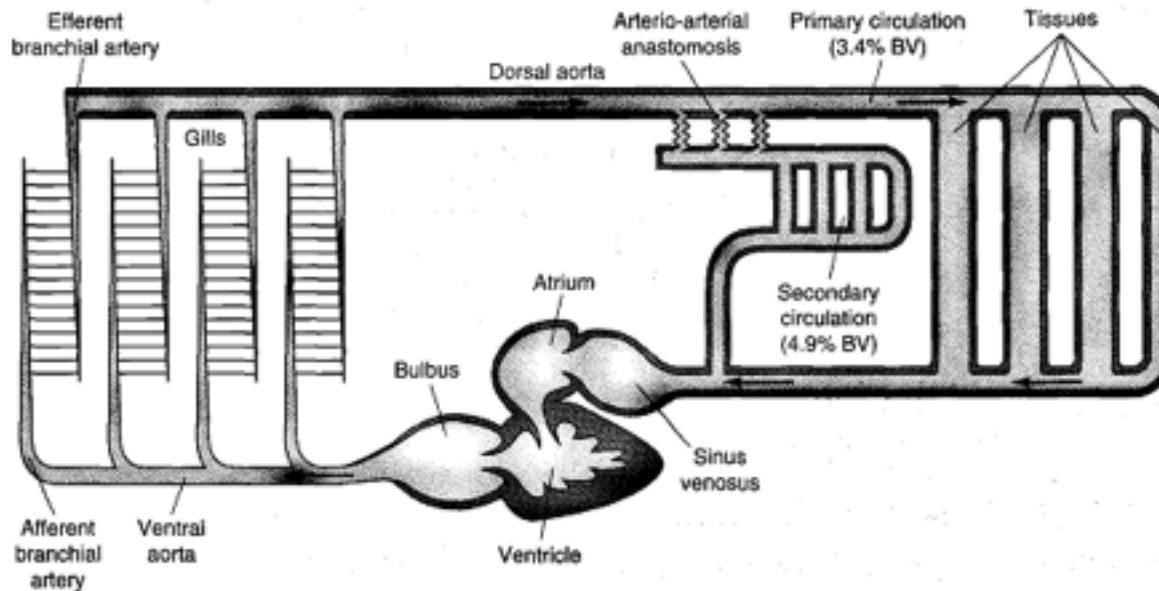
Κλειστό καρδιαγγειακό σύστημα

- Σπονδυλωτά
- Κάποια ασπόνδυλα (χταπόδι, καλαμάρι)
- Ποσότητα αίματος 5-10% του όγκου σώματος
- Μεγάλες πιέσεις στα αγγεία
- Ρύθμιση ροής και κατανομής του αίματος στους ιστούς

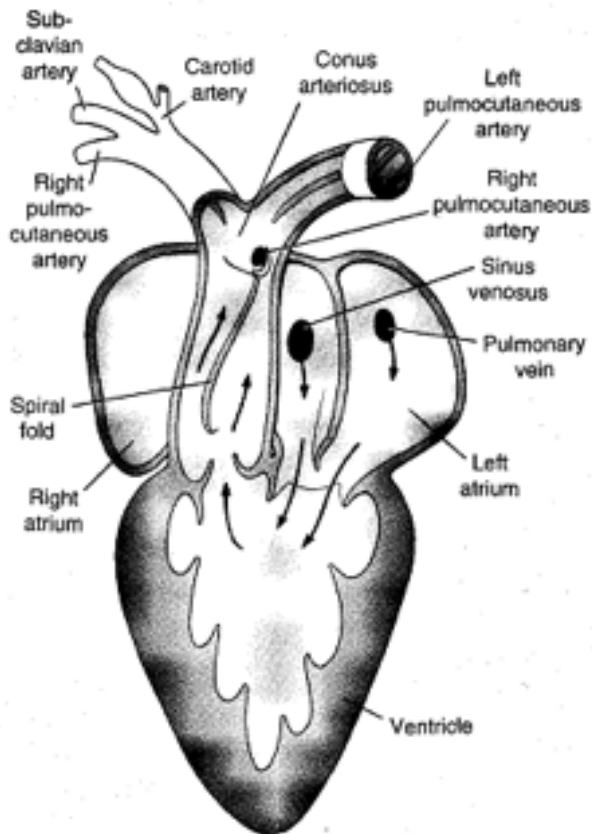
Καρδιά ιχθύων

πέστροφα

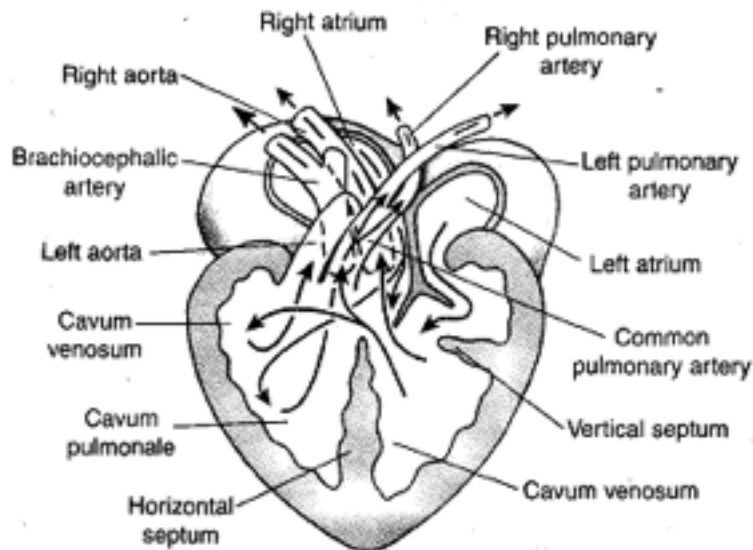
- Δίχωρη καρδιά
- Σειριακή κυκλοφορία (καρδιά-κοιλιακή αορτή-βράγχια- ραχιαία αορτή-ιστοί)
- Υψηλότερες πιέσεις αίματος στα βράγχια σε σχέση με τους ιστούς
- Το περικάρδιο δεν είναι διατάσιμο, άρα η συστολή της κοιλίας βοηθάει την πλήρωση του κόλπου

Καρδιά αμφιβίων

- Τρίχωρη καρδιά (2 κόλποι-1 κοιλία)
- Διαχωρισμός οξυγονομένου από μη-οξυγονομένου αίματος στον αορτικό κώνο
- Παράλληλες κυκλοφορίες (πνευμονική-συστημική)
- Μπορεί να αλλάξει η ροή αίματος προς τις δυο κυκλοφορίες
- Σημαντικό για τις καταδύσεις, οπότε και δεν χρειάζεται ροή αίματος προς τους πνεύμονες

Καρδιά ερπετών-Μη κροκοδείλια

- Τρίχωρη καρδιά (2 κόλποι-1 κοιλία μερικώς διαχωρισμένη)
- Όμοιες πιέσεις αναπτύσσονται στην πνευμονική και συστηματική κυκλοφορία
- Μπορεί να αλλάξει η ροή αίματος προς τις δυο κυκλοφορίες

ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

- I. Δομή του αναπνευστικού συστήματος
- II. Μηχανική όψη της αναπνοής
- III. Μεταφορά οξυγόνου/ διοξειδίου του άνθρακα
(Ανταλλαγή αερίων)
- IV. Ρύθμιση της αναπνοής
- V. Αναπνοή σε άλλους οργανισμούς

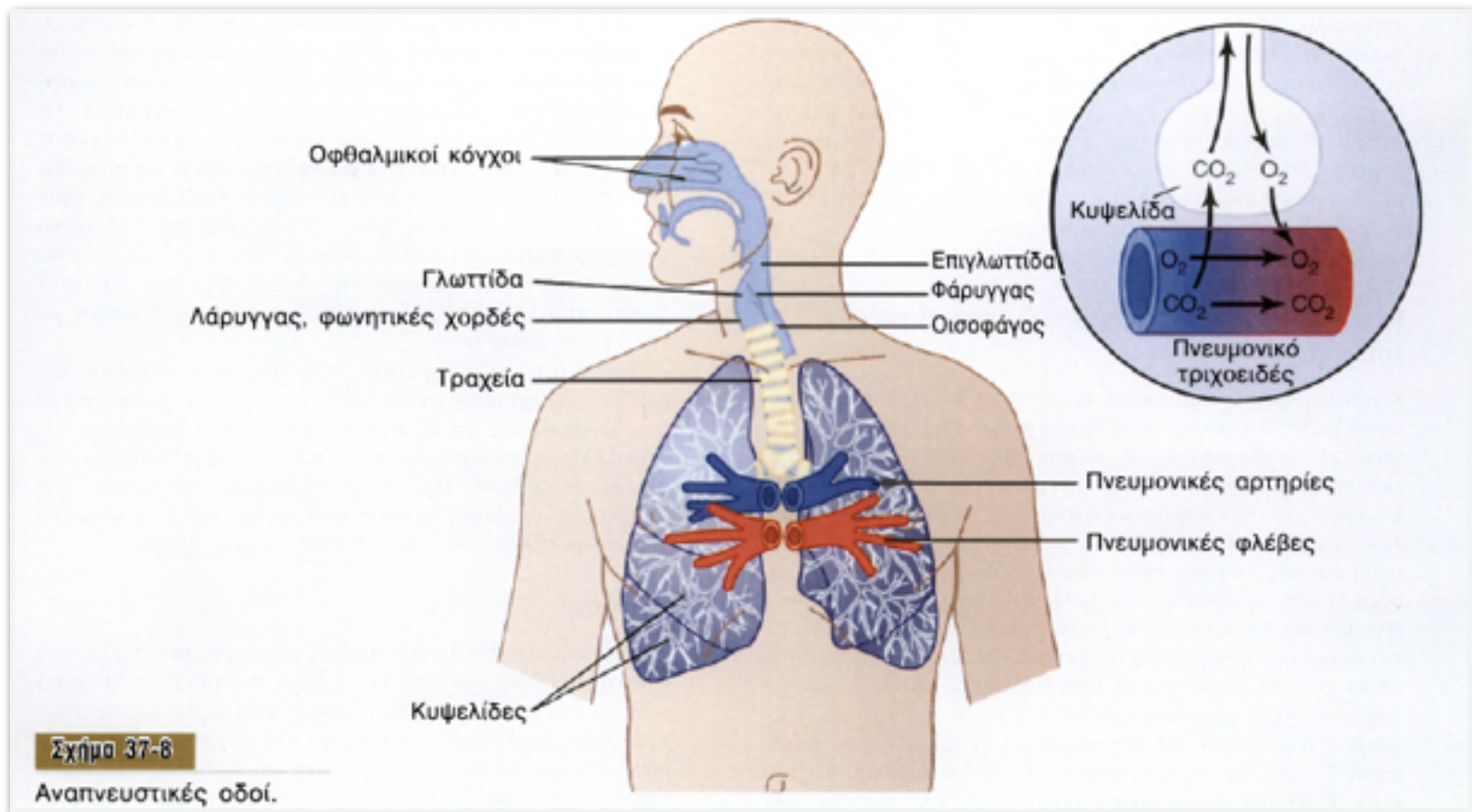
Λειτουργίες του αναπνευστικού συστήματος

- Παροχή O_2 σε όλα τα κύτταρα του σώματος και απομάκρυνση του CO_2 από τους ιστούς
- Ρύθμιση pH
- Άμυνα

Διαδικασία αναπνοής

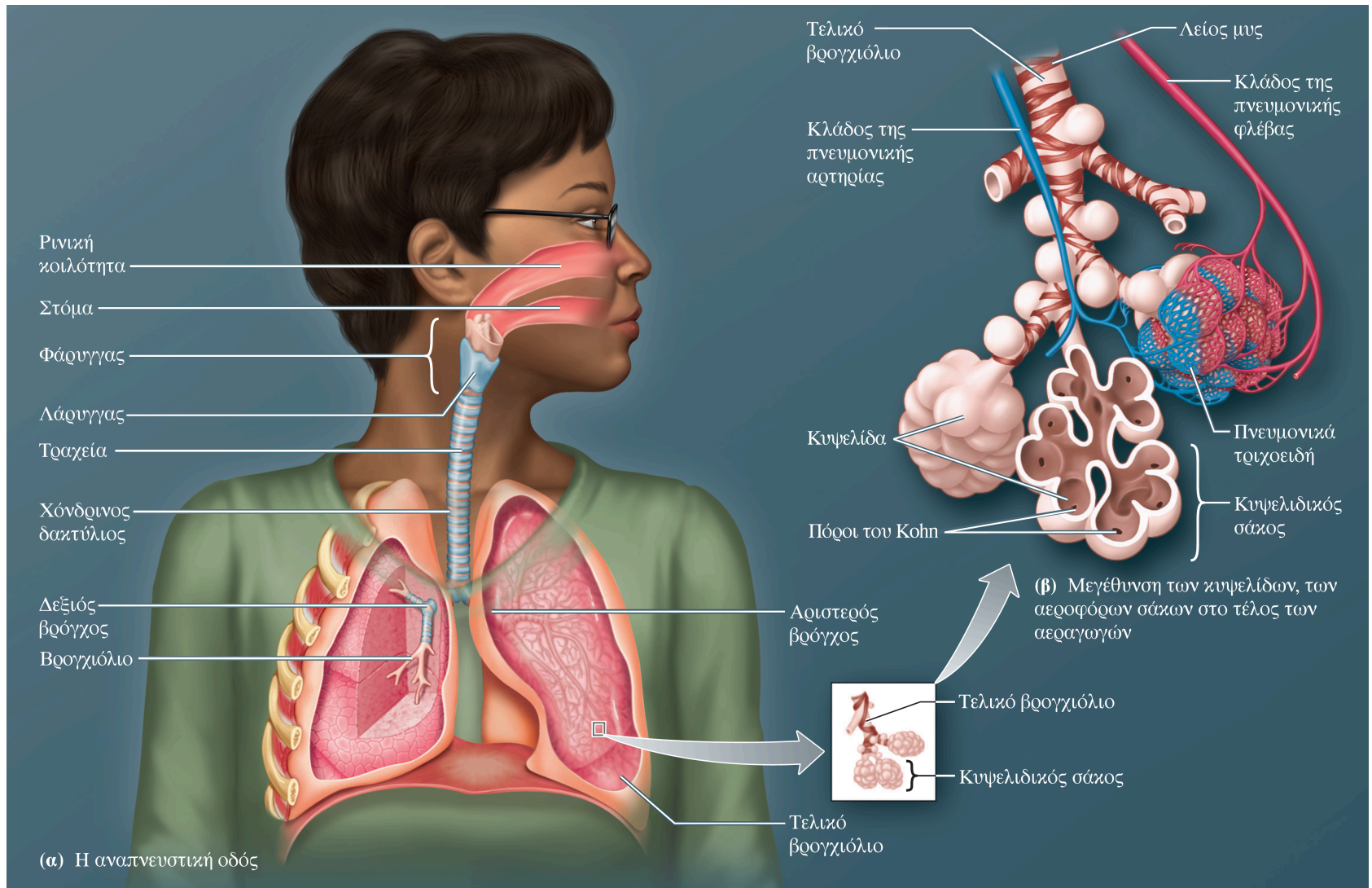
- Εισροή αέρα στον οργανισμό
- Μεταφορά οξυγόνου στο αγγειακό σύστημα
- Μεταφορά οξυγόνου μέσα στο αγγειακό σύστημα
- Μεταφορά οξυγόνου στους ιστούς
- Κυτταρική αναπνοή

ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

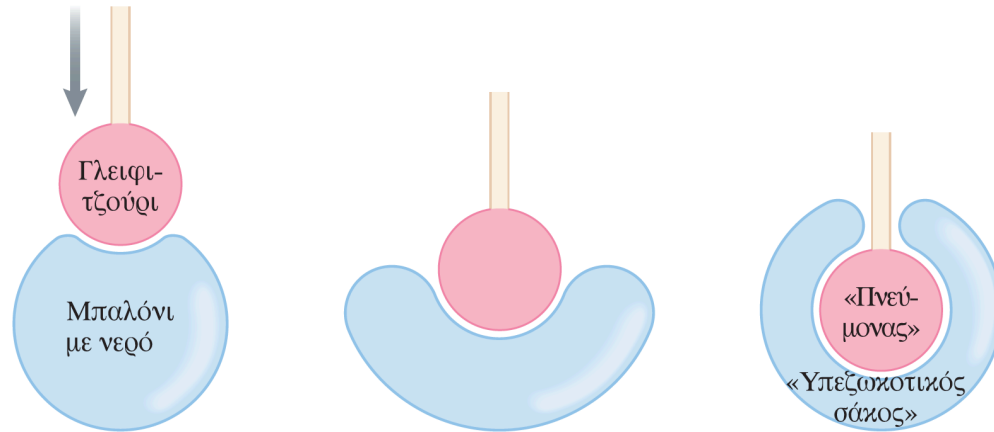

ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

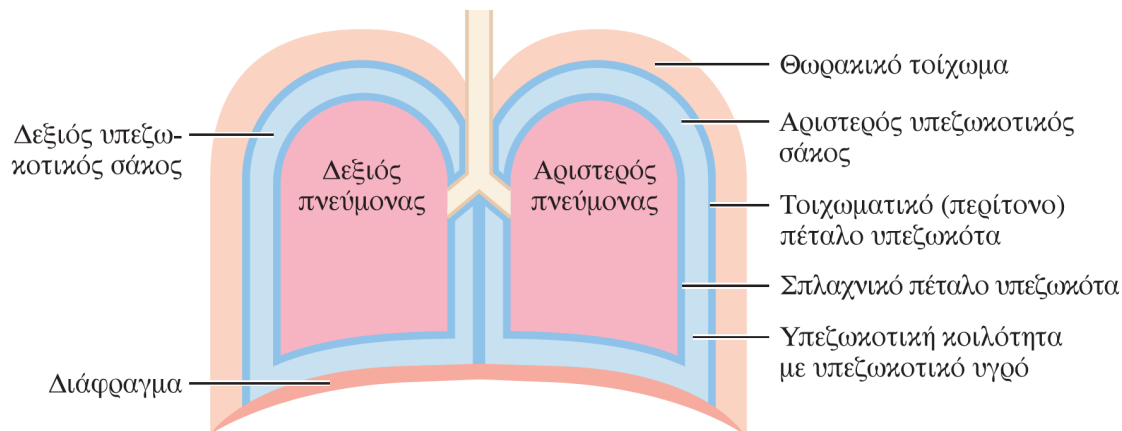

Θέση του πνεύμονα στη θωρακική κοιλότητα

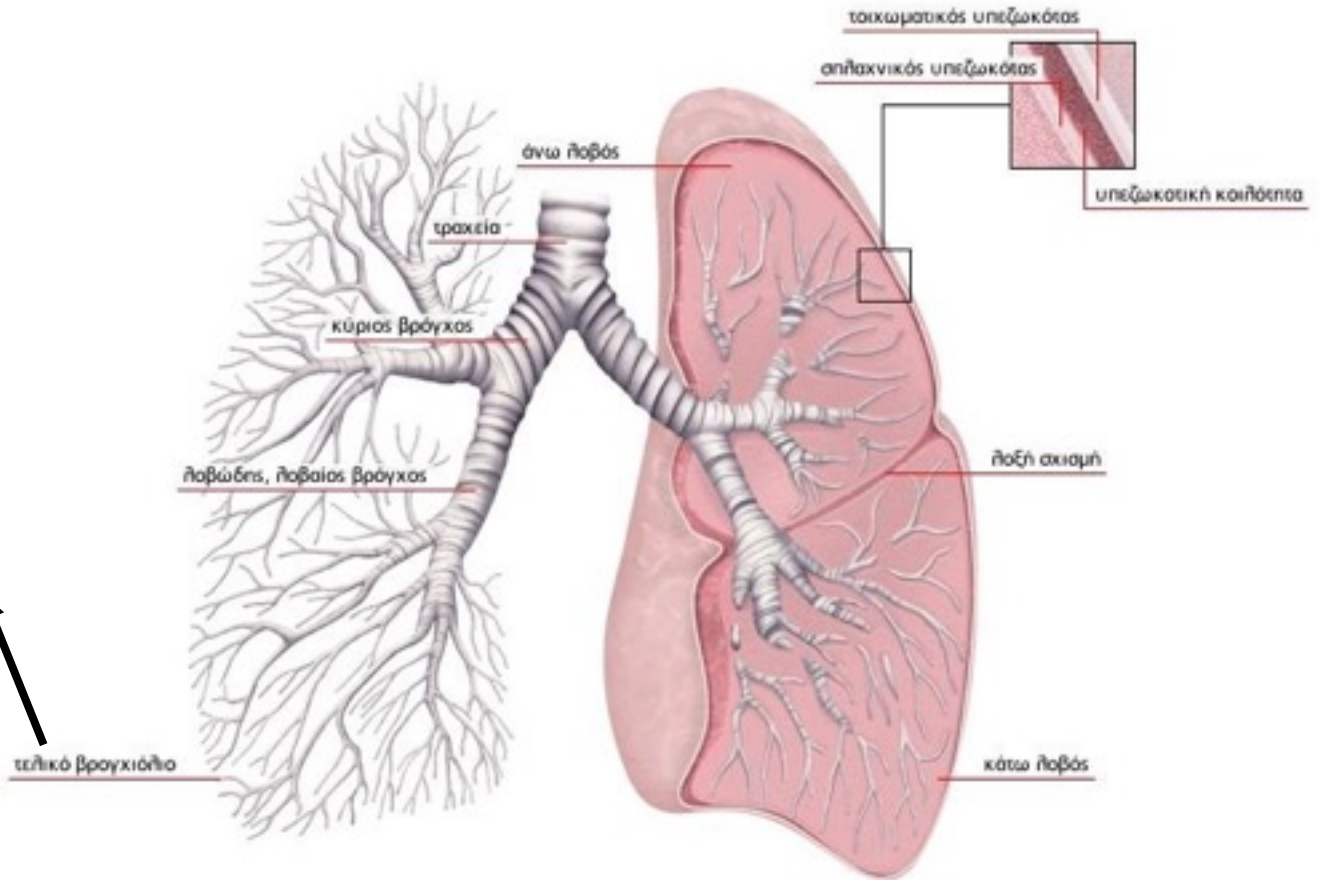
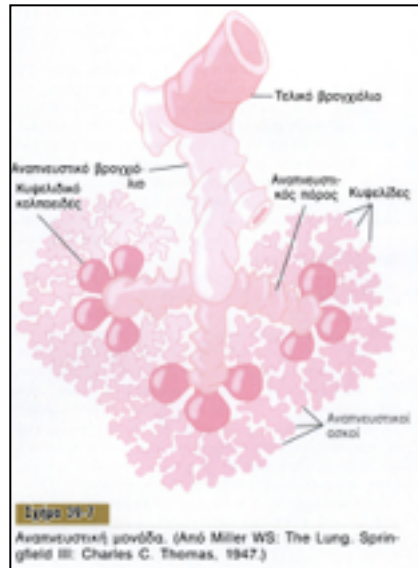
(α) Απλοποιημένο παράδειγμα που δείχνει τη σχέση πνεύμονα - υπεζωκότα

(β) Σχέση των πνευμόνων με τους υπεζωκοτικούς σάκους, το θωρακικό τοίχωμα και το διάφραγμα

Ανατομία των πνευμόνων

πνεύμονες

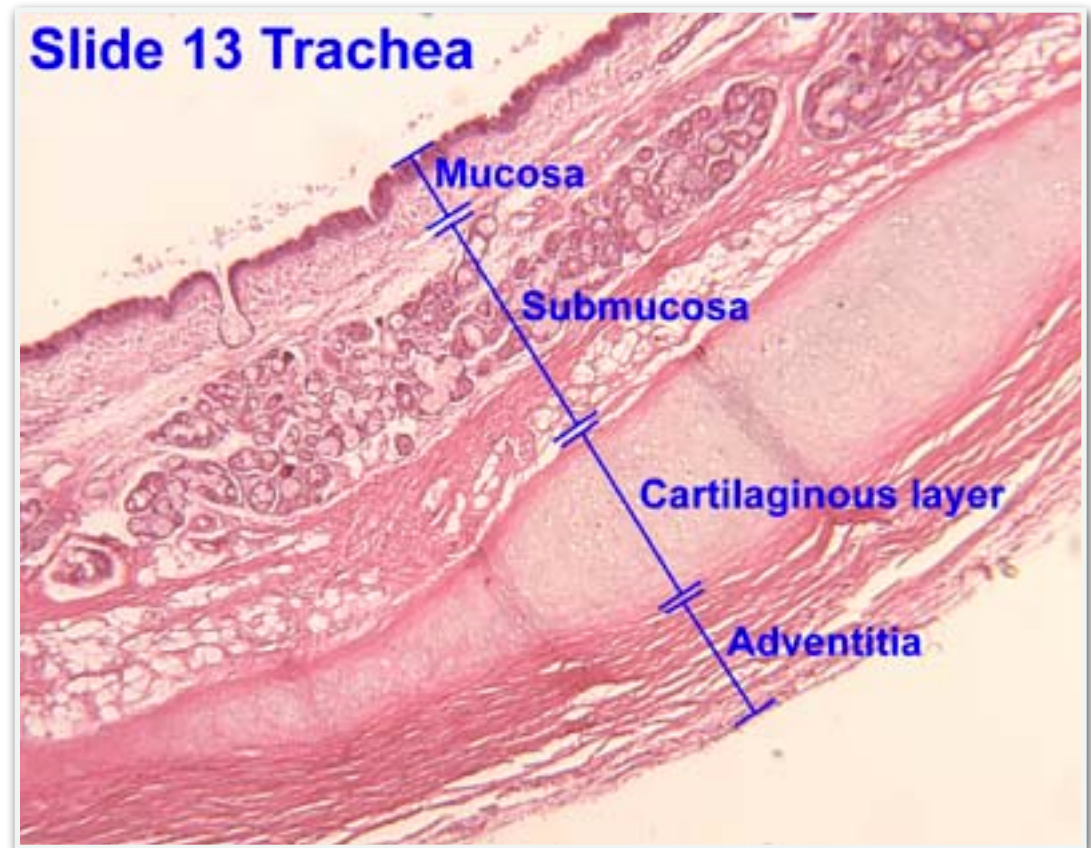
Οργάνωση του αναπνευστικού συστήματος

		Αριθμός	Κροσσοί	Λείες μυϊκές ίνες	Χόνδρος
ΖΩΝΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ	Τραχεία	1	Ναι	Ναι	Ναι
	Βρόγχοι	2	Ναι	Ναι	Διάσπαρτος
		4			
		8			
	Βρογχιόλια	–	Ναι	Ναι	Όχι
ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΗ ΖΩΝΗ	Αναπνευστικά βρογχιόλια	–	Μερικές	Μερικές	Όχι
	Κυψελιδικοί πόροι	–	Όχι	Μερικές	Όχι
	Κυψελιδικοί ασκοί (αεροθυλάκια)	6×10^8	Όχι	Όχι	Όχι

Εικόνα 5-1. Δομή των αεραγωγών. Ο αριθμός των διαφόρων δομών αφορά και τους δύο πνεύμονες.

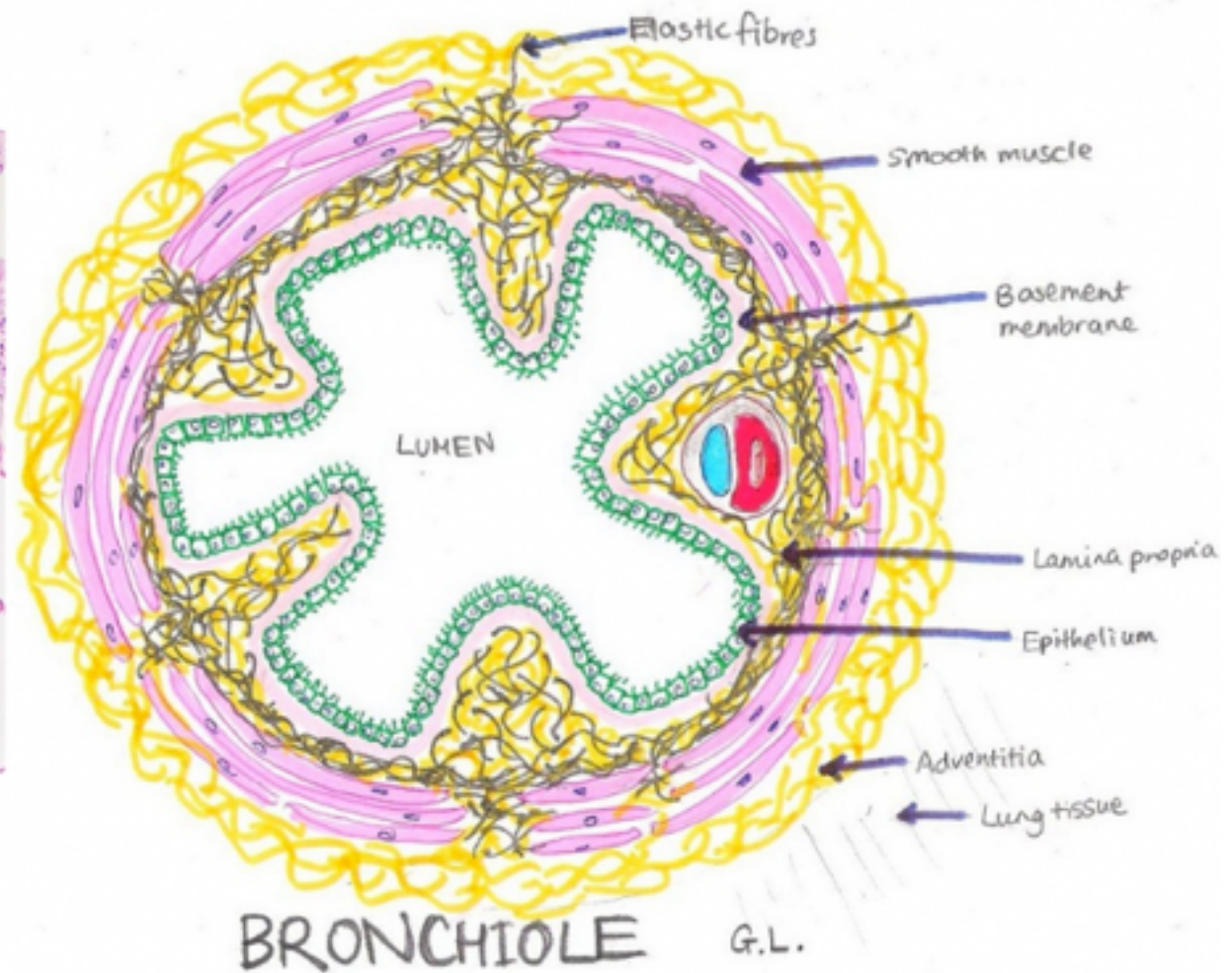
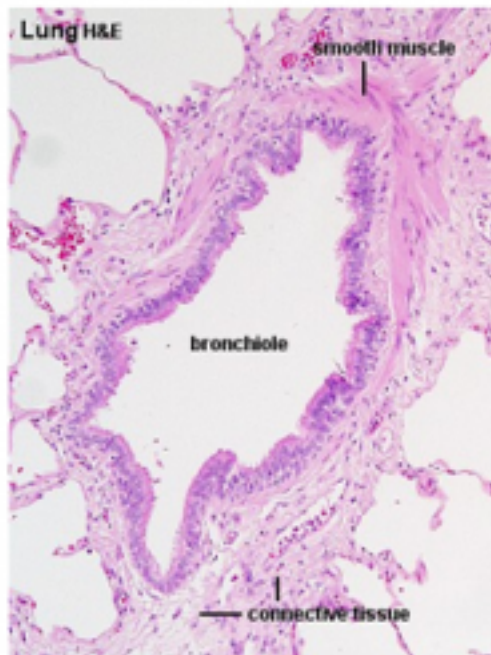
Διατομή της τραχείας

- Λείος μυϊκός ιστός
- Επιθήλιο

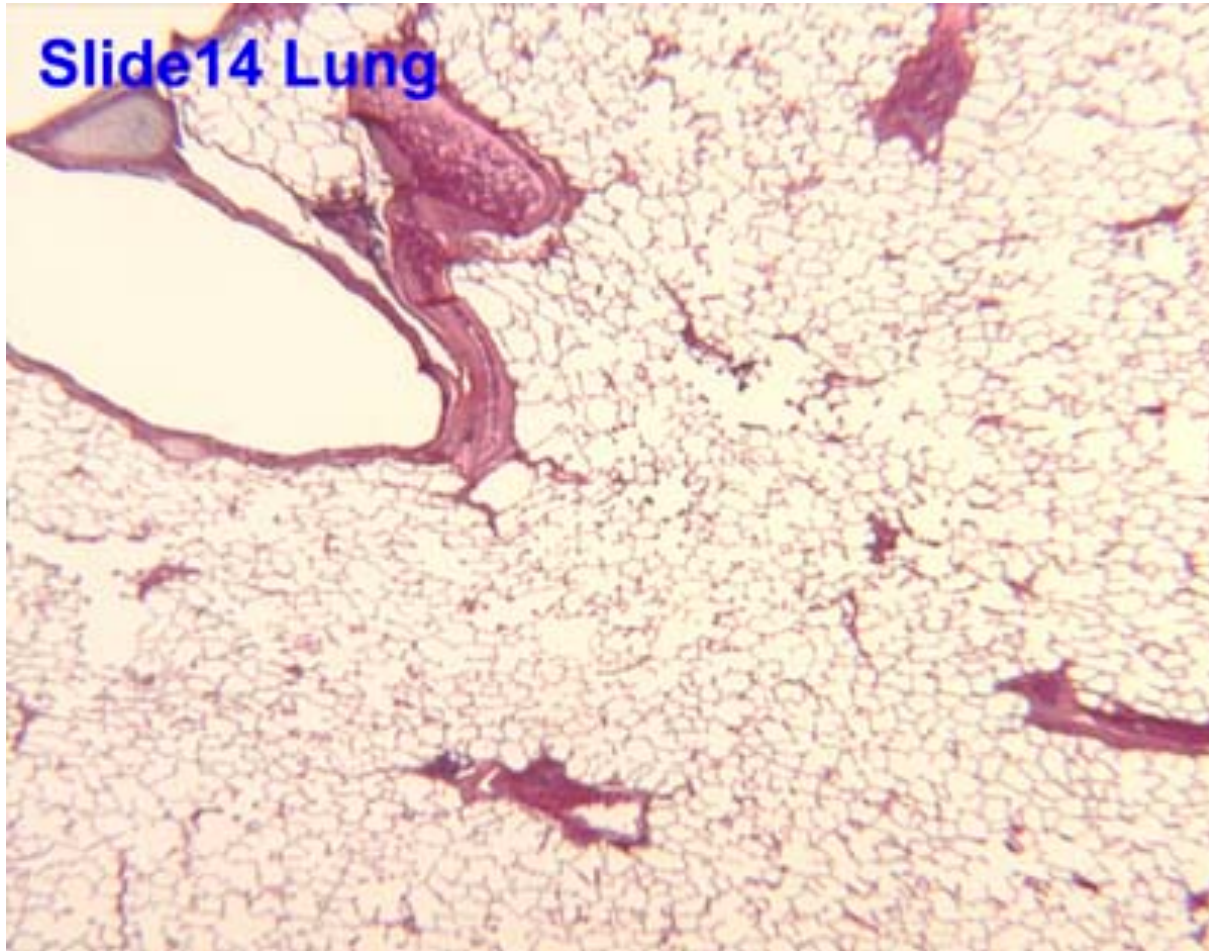

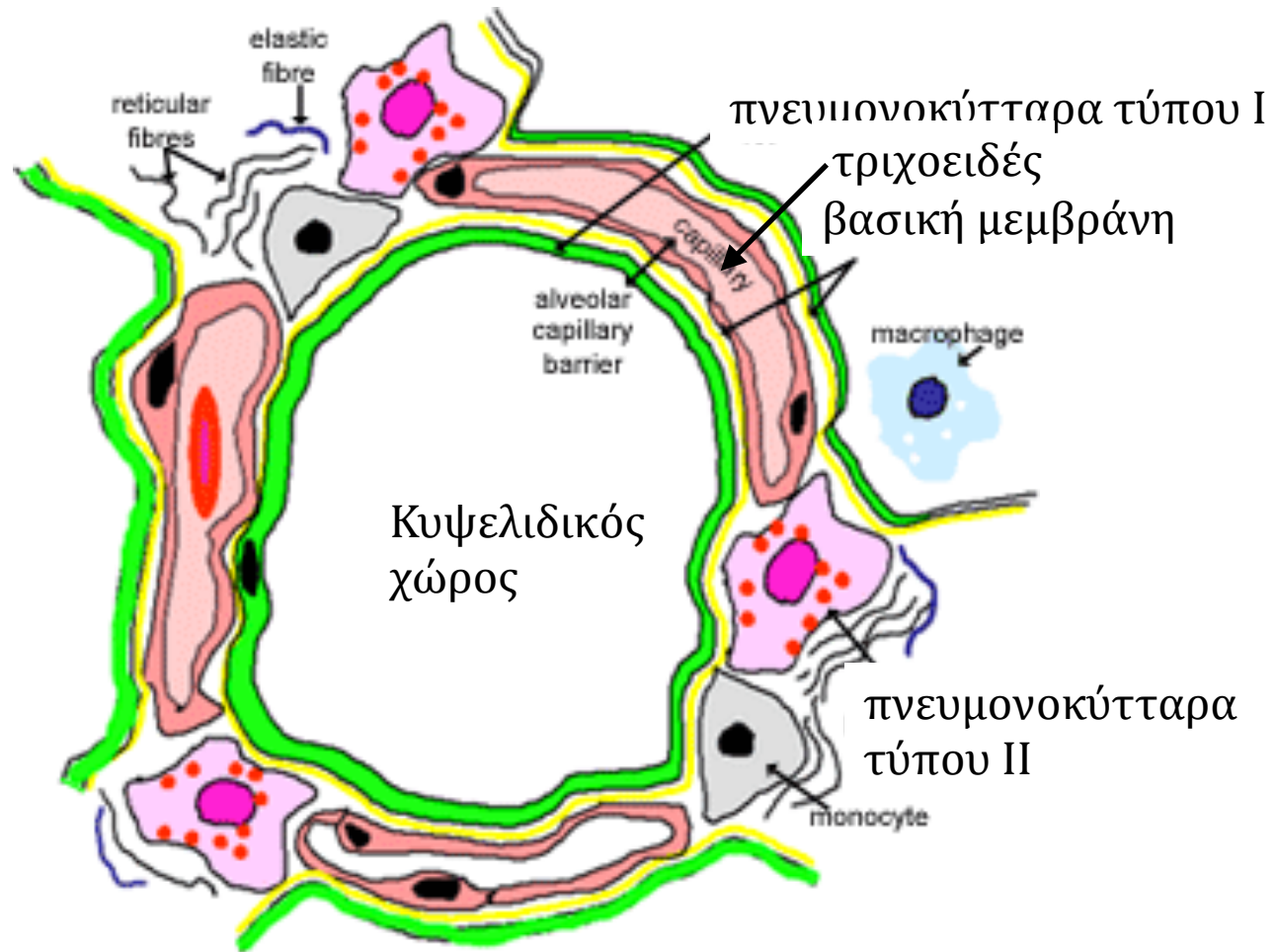
Δομή βρογχιολίων

Δομή κυψελιδικού χώρου

Δομή κυψελίδας

Αεραγωγοί - Ζώνη μεταφοράς

- Τραχεία, βρόγχοι, βρογχιόλια
- Ανατομικός νεκρός χώρος (δεν συμμετέχουν στην ανταλλαγή αερίων)
- Λειτουργίες
  - Αερισμός

Ζώνη μεταφοράς - κύτταρα

- Τα τοιχώματα των αεραγωγών (βρόγχων, βρογχιολίων) περιέχουν λεία μυϊκά κύτταρα
- Συμπαθητικό και παρασυμπαθητικό σύστημα
- Επενδύονται από επιθηλιακά κύτταρα, πολλά από τα οποία διαθέτουν κροσσωτά κύτταρα: συμμετέχουν στην άμυνα του οργανισμού
- Βρογχική κυκλοφορία

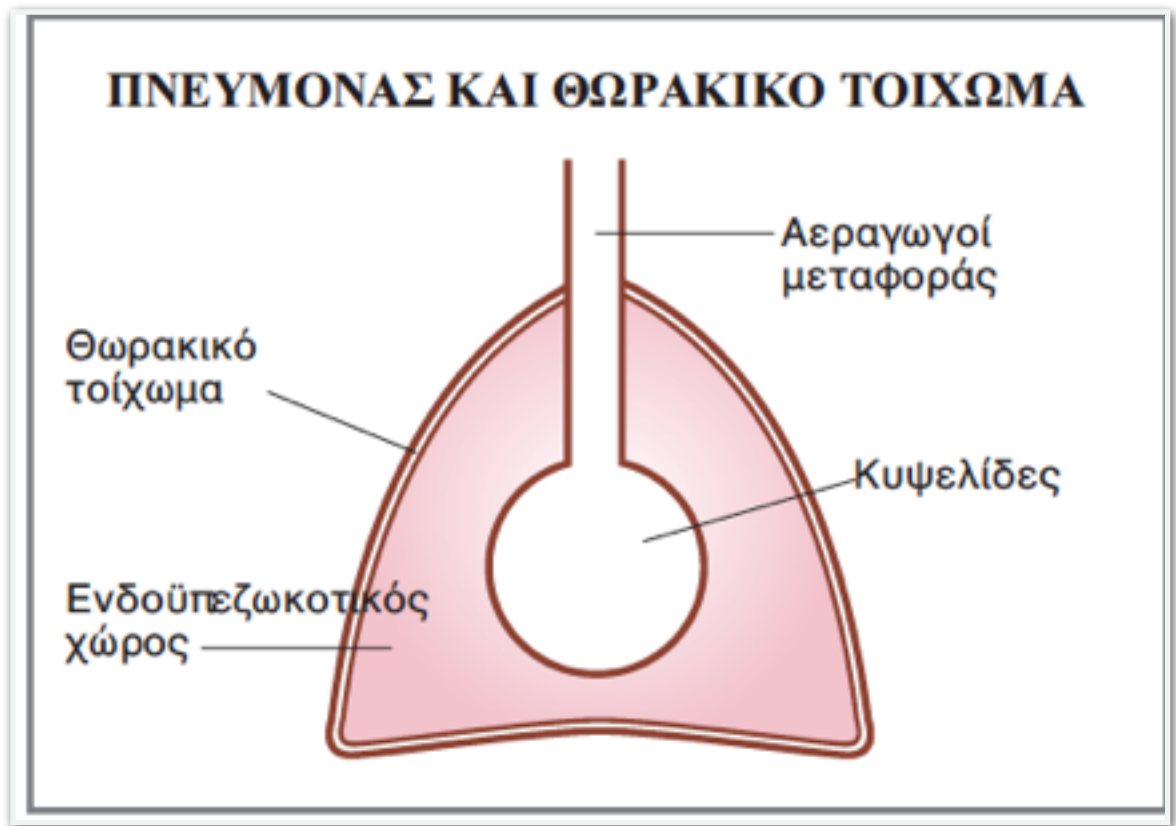
Αναπνευστική ζώνη

- Περιλαμβάνει τα αναπνευστικά βρογχιόλια και τους κυψελιδικούς πόρους
- Οι κυψελιδικοί πόροι δεν περιέχουν λεία μυϊκά κύτταρα ή κροσσούς
- Αποτελούνται από επιθηλιακά κύτταρα και πνευμονοκύτταρα τύπου I και II
  - τα τύπου II συνθέτουν τον επιφανειοδραστικό παράγοντα
- Λειτουργία: Διαπύση

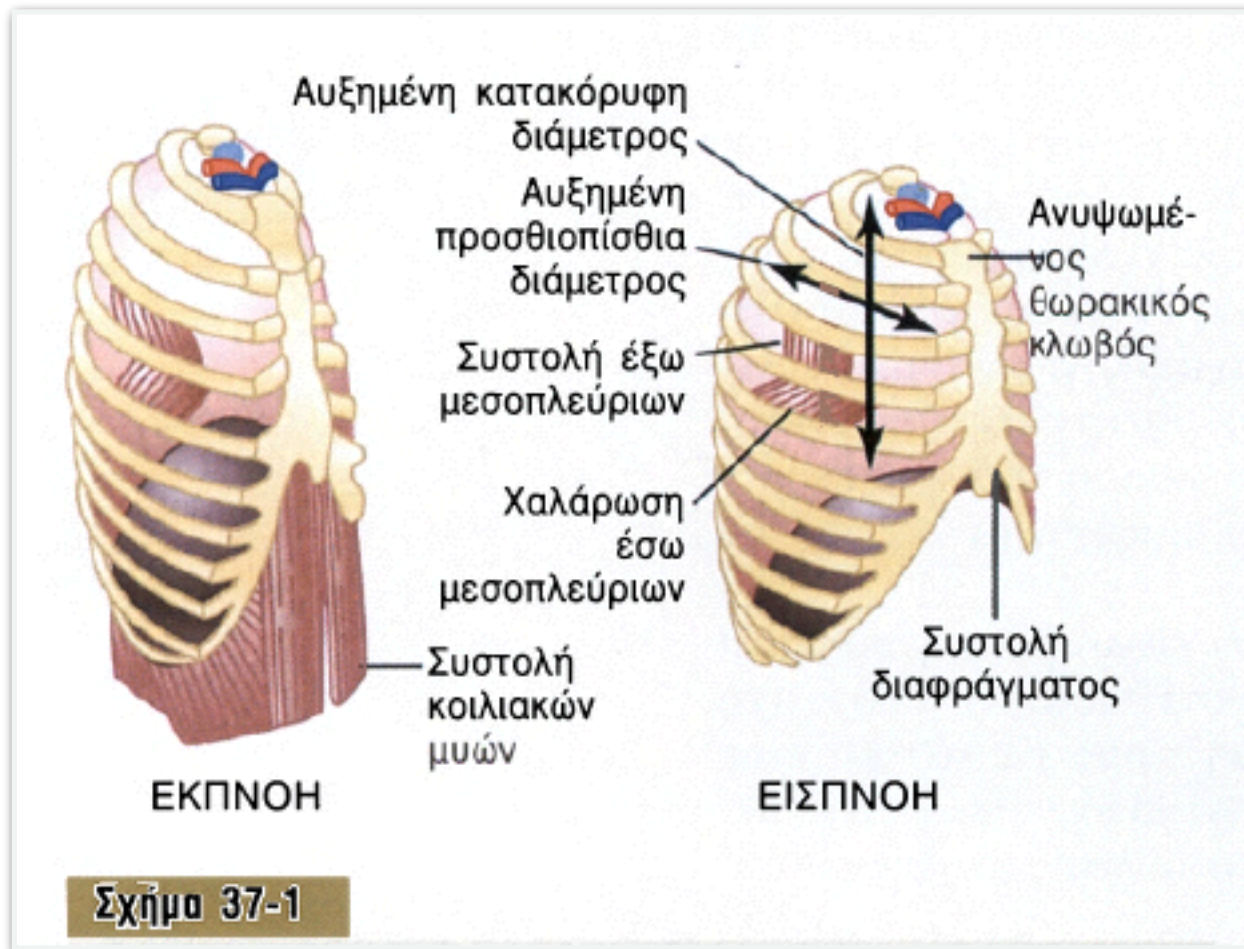
Μηχανική όψη της αναπνοής

Σύνδεση των πνευμόνων στο θωρακικό τοίχωμα

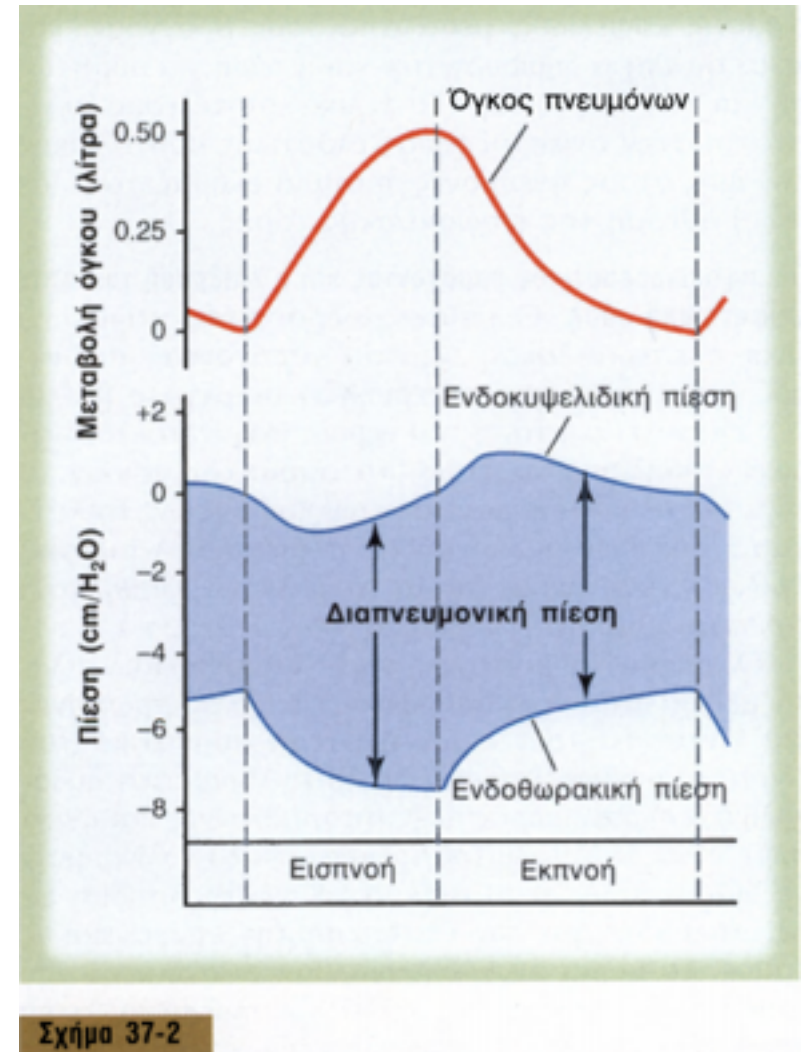
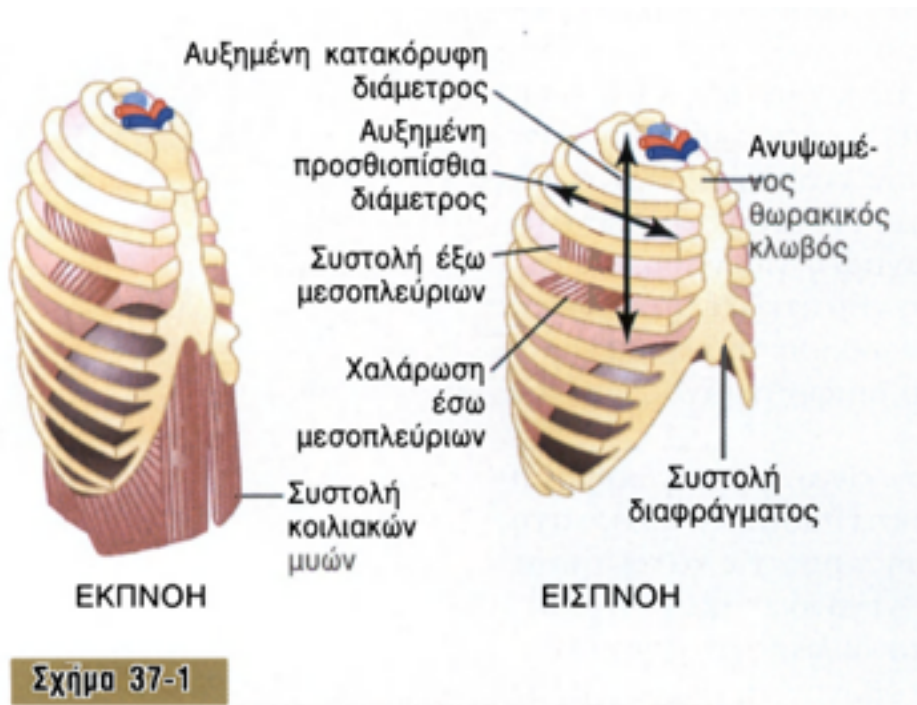
Θωρακικός και
σπλαχνικός
υπεζωκότης

Ο ρόλος της θωρακικής κοιλότητας

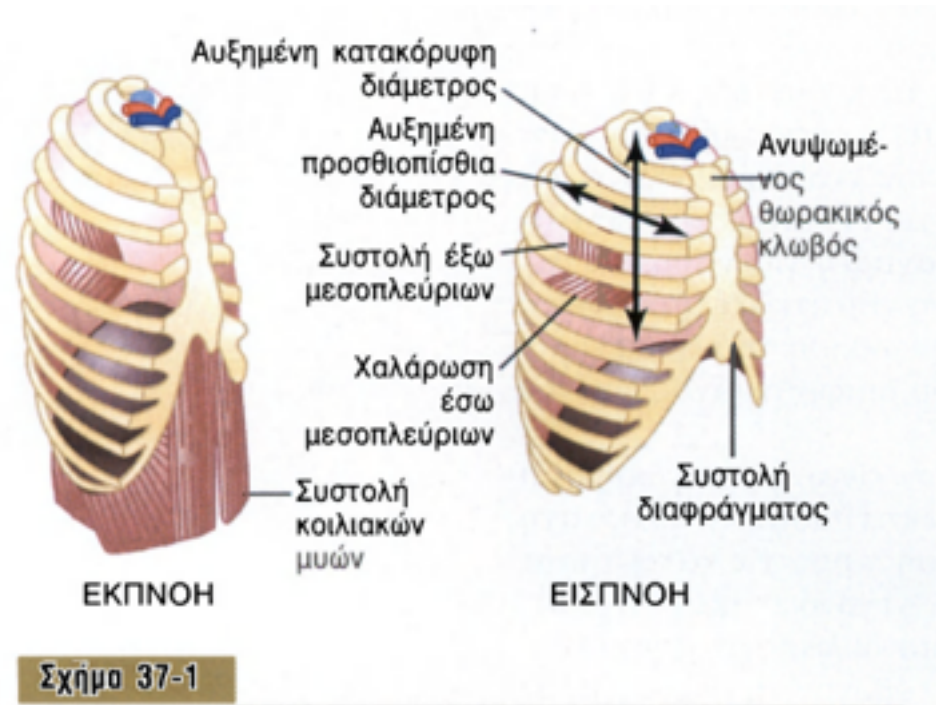
Πιέσεις και δομή του θωρακικού τοιχώματος κατά την αναπνοή

Μύες που συστέλλονται κατά την εισπνοή

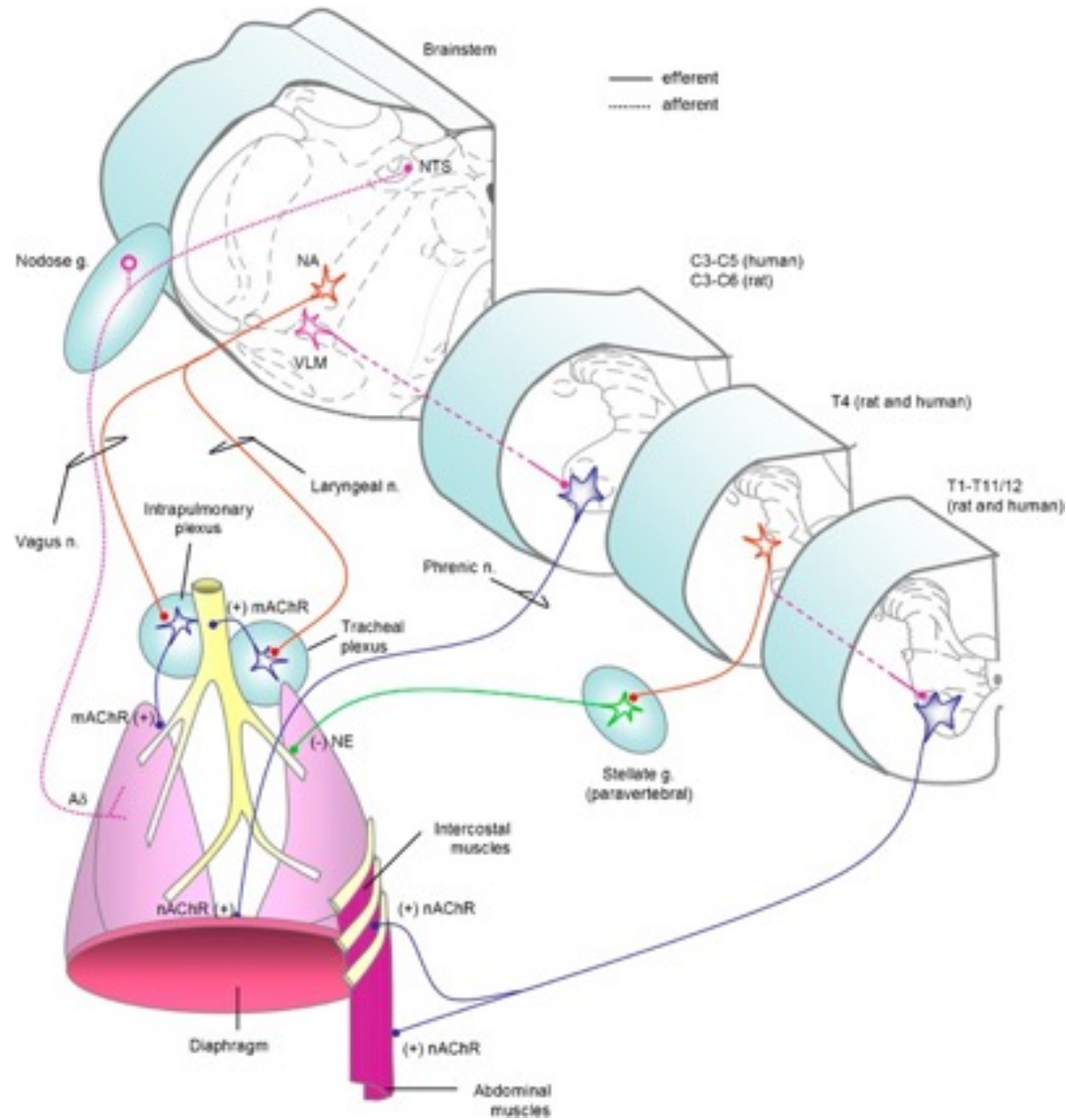
- Διάφραγμα
- Έξω μεσοπλεύριοι
- Επικουρικοί μύες
- στερνοκλειδομαστοειδείς και σκαληνοί (ενεργοποιούνται κατά την άσκηση)

Εκπνοή

- Παθητική σύμπτυξη των πνευμόνων
- Έσω μεσοπλεύριοι μύες

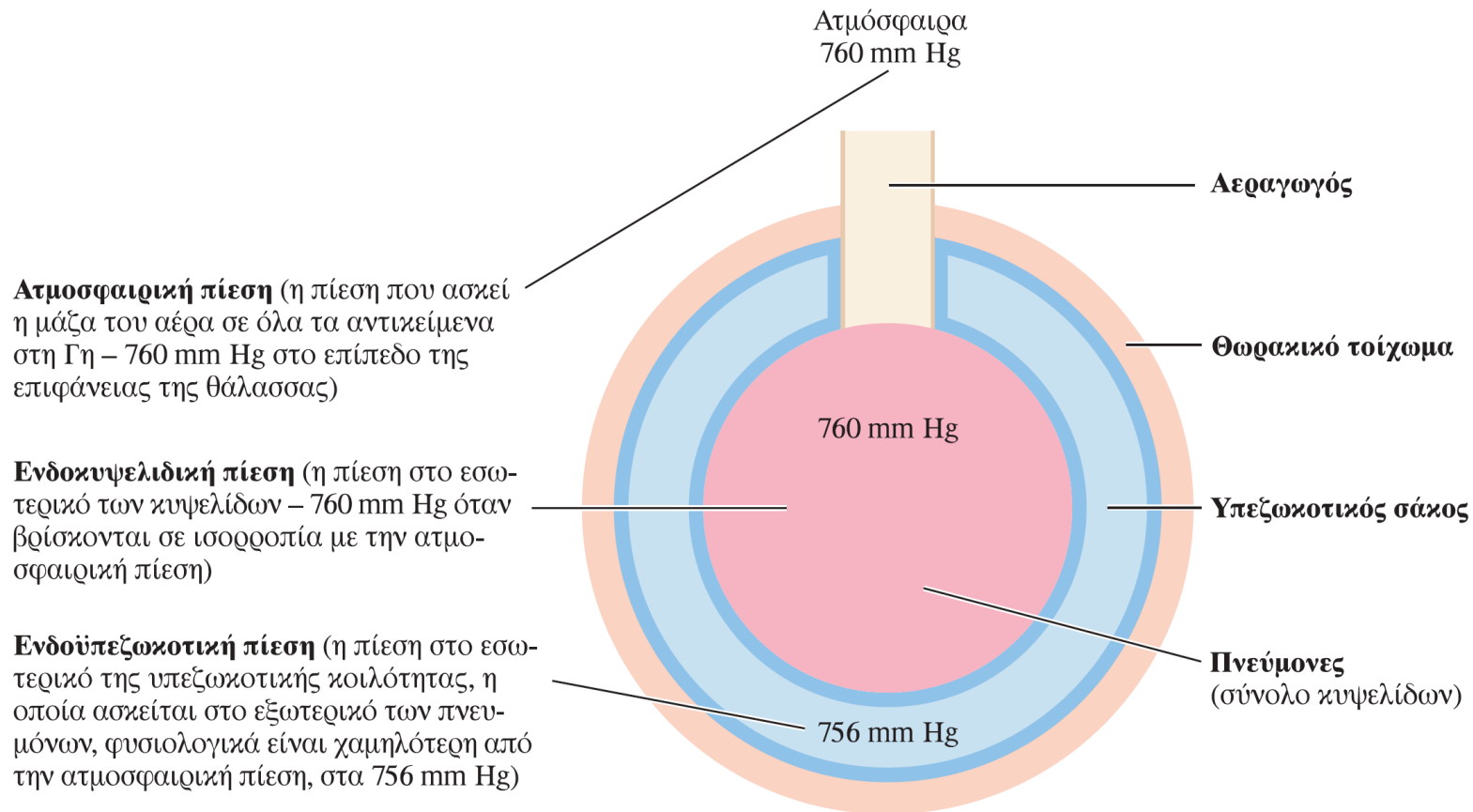
Φρενικό νεύρο

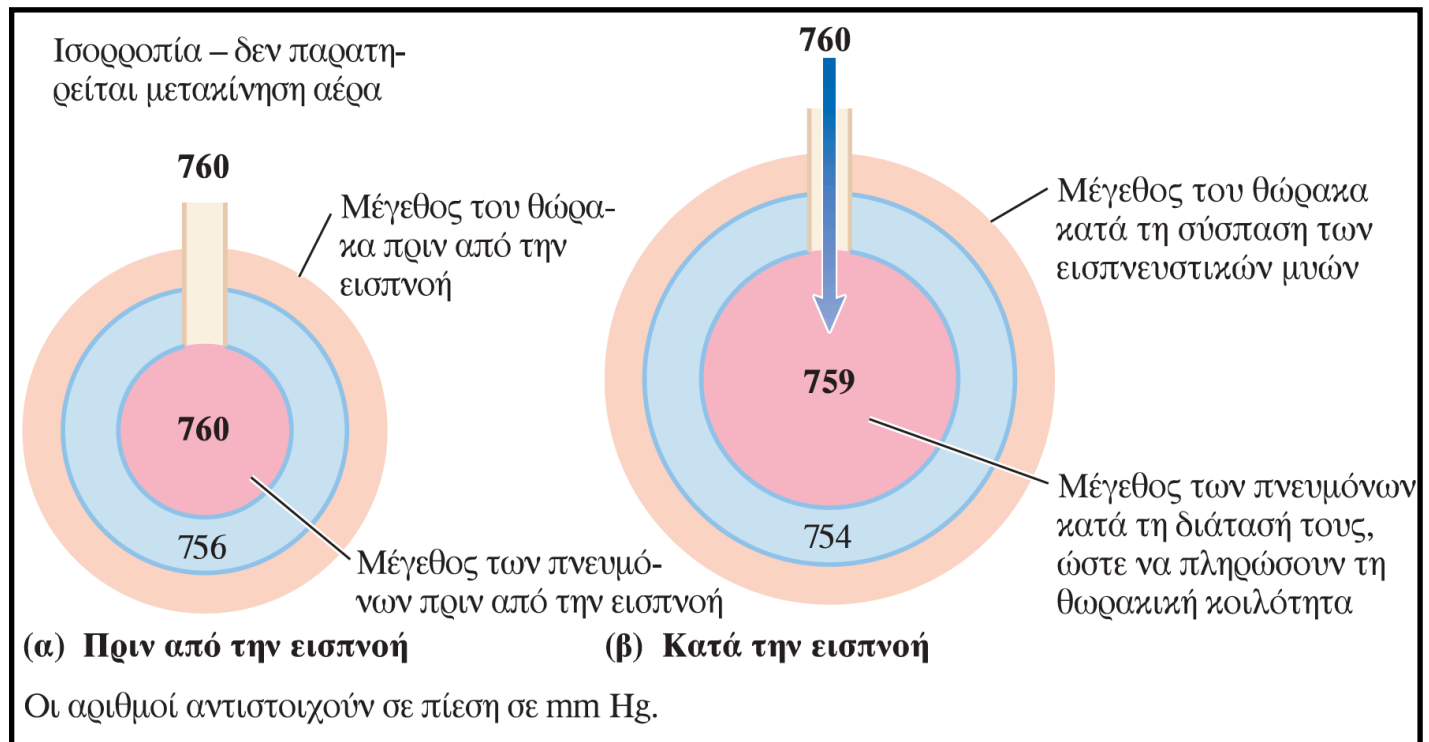
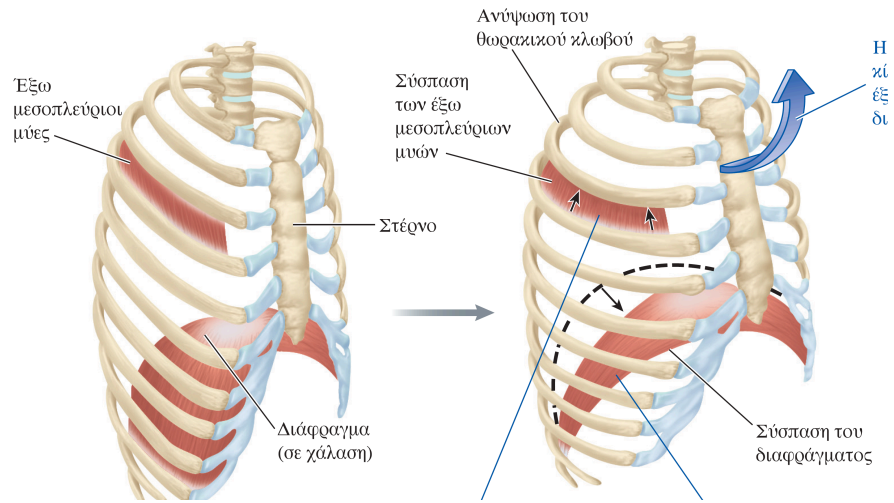
Διατομή του άνω αυχενικού νωτιαίου μυελού

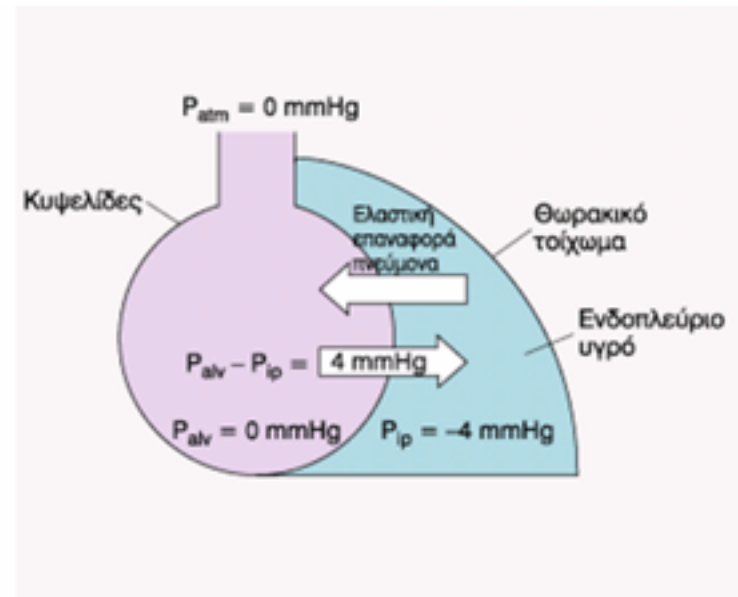
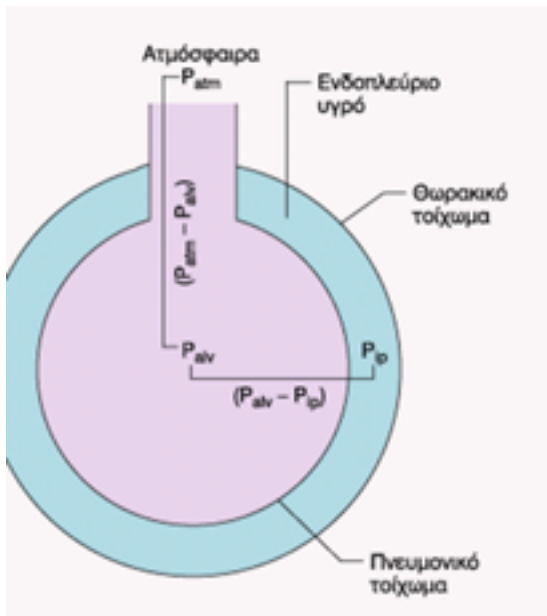
Πιέσεις αερίων στους πνεύμονες

Πιέσεις των πνευμόνων κατά την εισπνοή

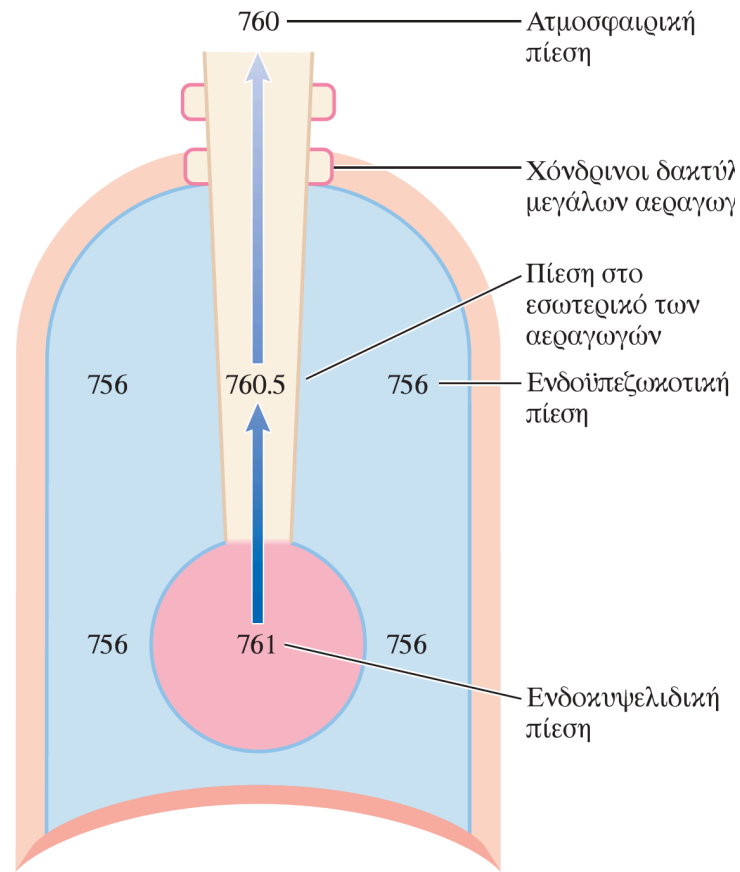

Πιέσεις των πνευμόνων κατά την εισπνοή

Πιέσεις αερίων στον πνεύμονα κατά την εκπνοή

(α) Κατά τη φυσιολογική ήρεμη αναπνοή

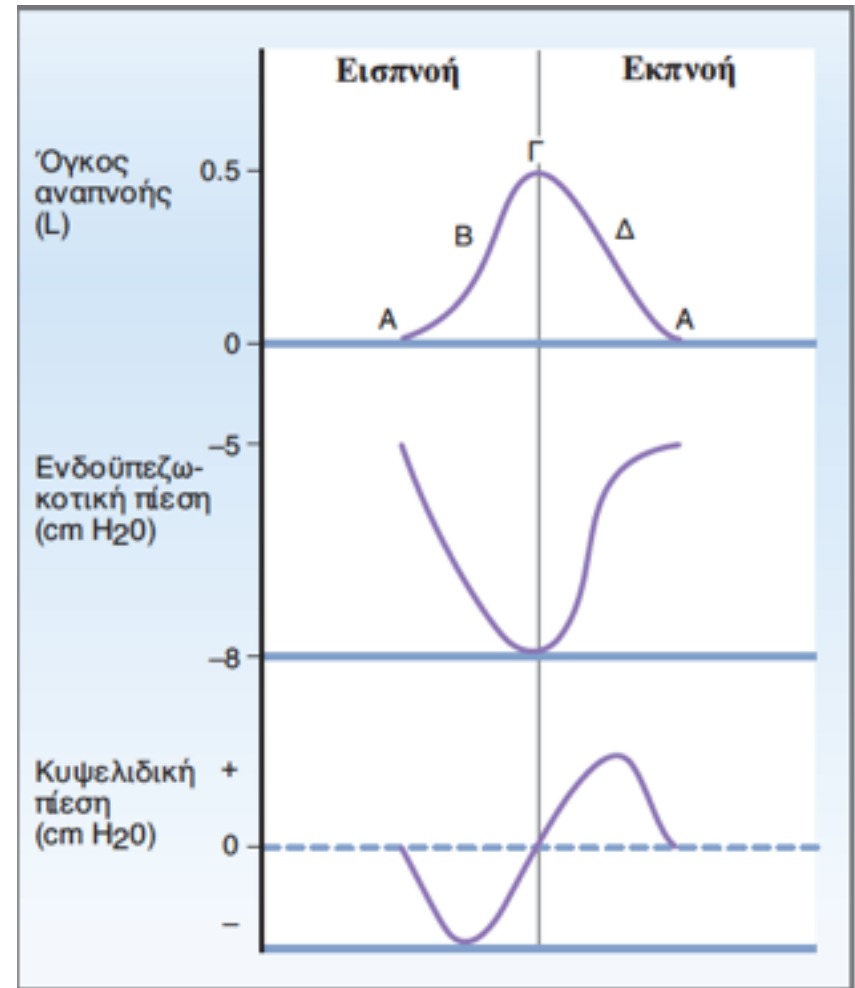
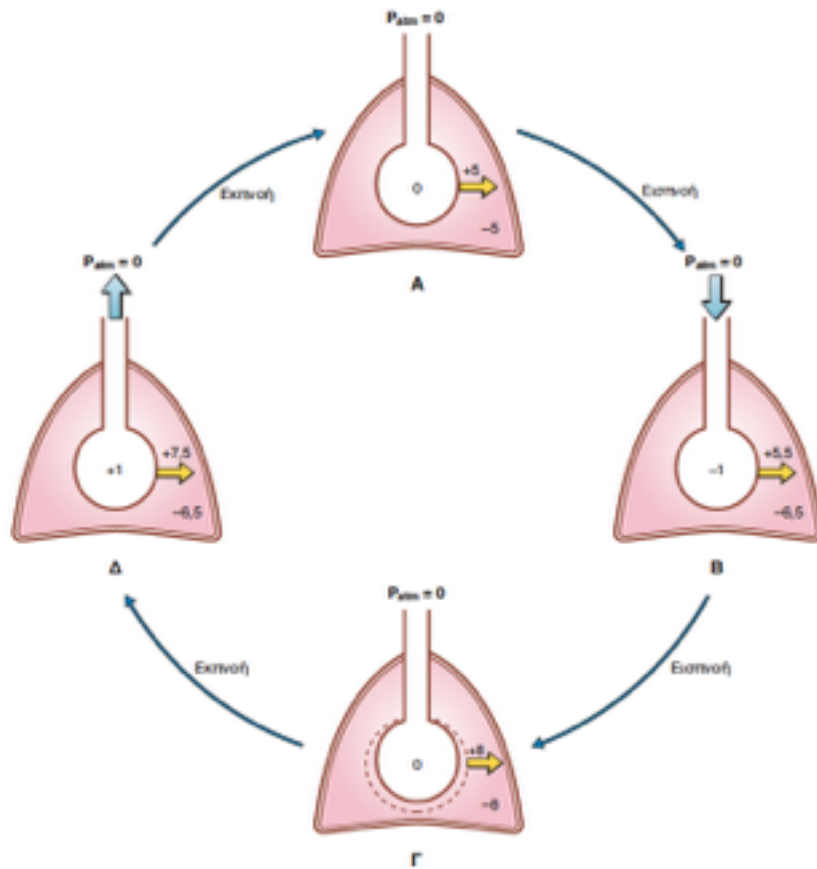
Πιέσεις που συμμετέχουν στη διαδικασία της αναπνοής

- Ενδοθωρακική πίεση
  - πίεση που αναπτύσσεται μέσα στο χώρο του υπεζωκότα
  - κατά την εισπνοή, η έκταση του θωρακικού τοιχώματος μειώνει ακόμη περισσότερο την ενδοθωρακική πίεση
  - Ενδοκυψελιδική πίεση: πίεση του αέρα μέσα στις κυψελίδες

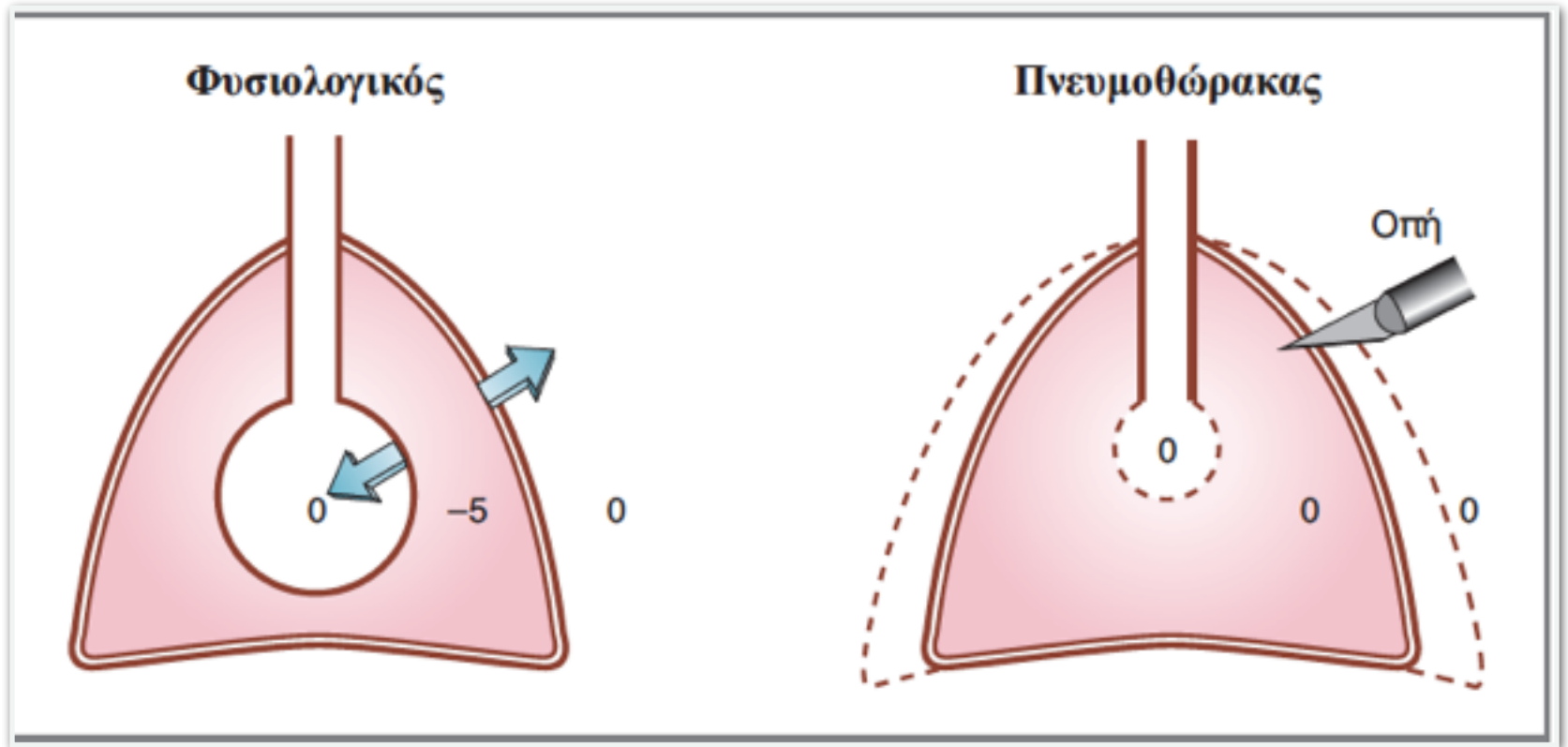
Πιέσεις που συμμετέχουν στη διαδικασία της αναπνοής

- Ενδοκυψελιδική πίεση
  - ίση με την ατμοσφαιρική πίεση όταν η γλωτίδα είναι κλειστή
  - κατά την εισπνοή πρέπει να είναι λίγο μικρότερη της ατμοσφαιρικής
  - επιτυγχάνεται με τη διάχυση αέρα προς τον υπεζωκότα όταν γίνεται έκταση του θωρακικού τοιχώματος

Αναπνευστικός κύκλος

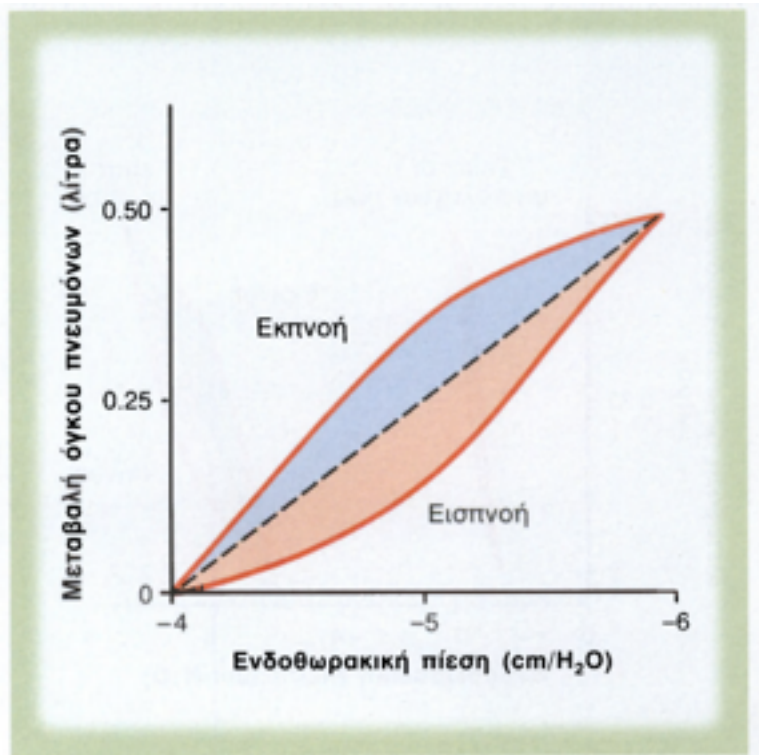
Πνευμοθώρακας

Ιδιότητες των πνευμόνων

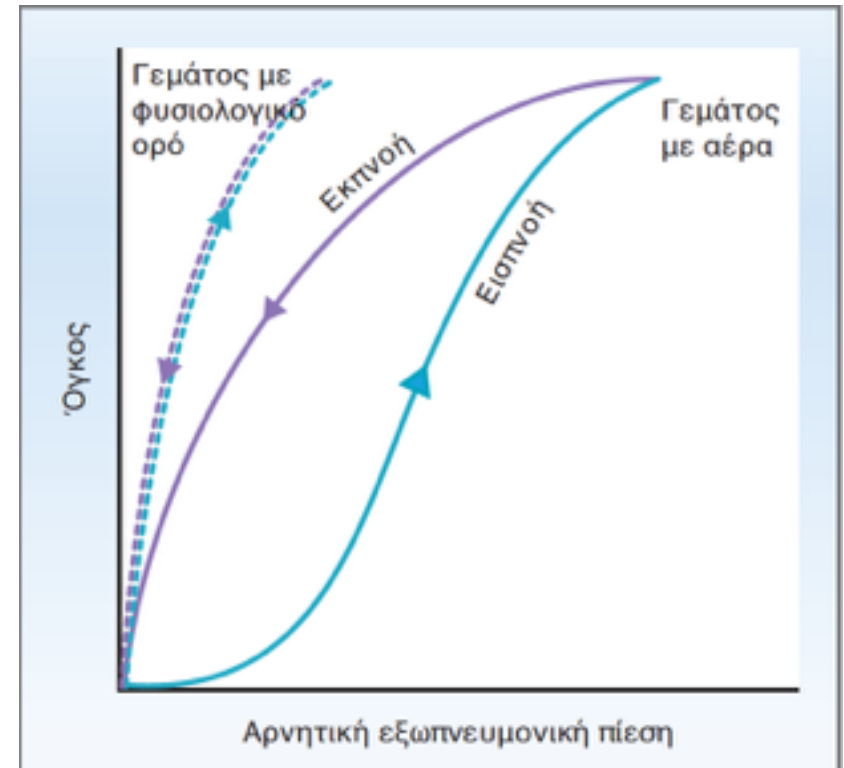
- **Ενδοτικότητα:** Ικανότητα έκτασης των πνευμόνων ή του θωρακικού τοιχώματος σε μια δεδομένη αλλαγή πίεσης
- **Επιφανειακή τάση:** πίεση που ασκείται από το υγρό που περιβάλλει τις κυψελίδες – συμβάλει στην ενδοτικότητα των πνευμόνων
- **Περιφερειακή αντίσταση**

Ενδοτικότητα των πνευμόνων στον αέρα και στο φυσιολογικό ορό

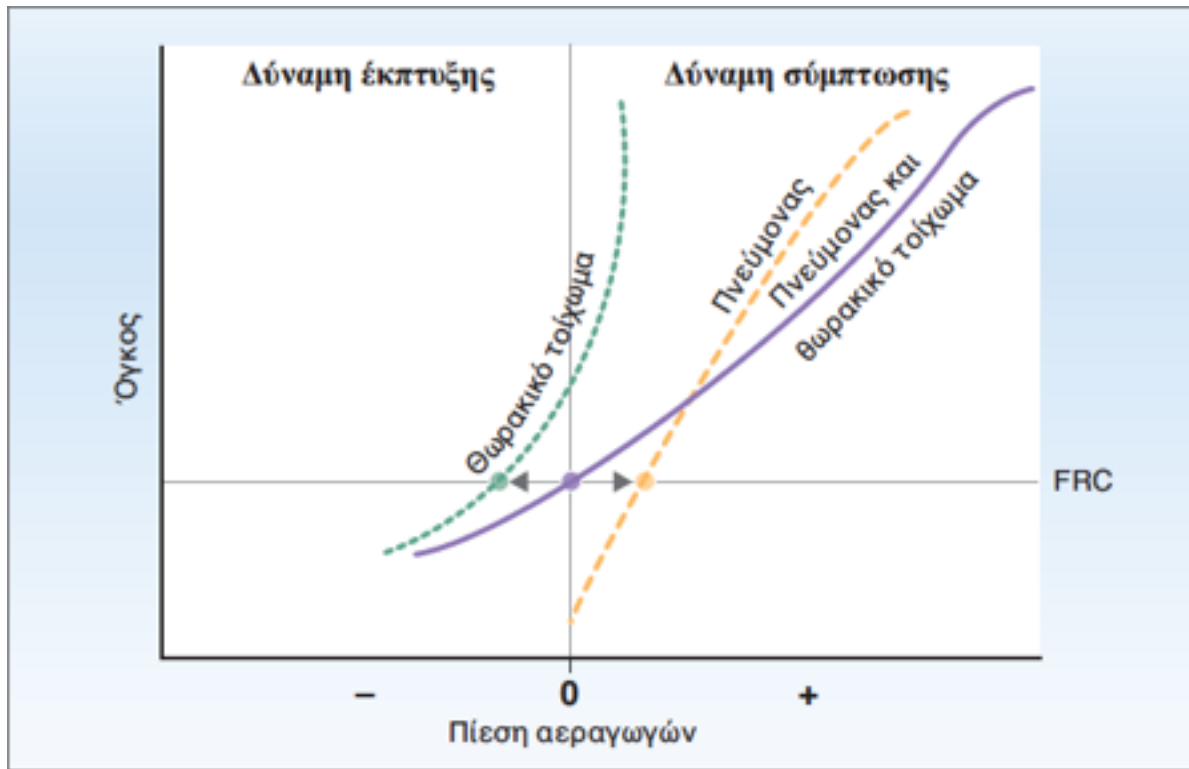
Σχήμα 37-3

Διάγραμμα ενδοτικότητας σε φυσιολογικό άτομο. Στο διάγραμμα παριστάνεται η ενδοτικότητα μόνο των πνευμόνων.

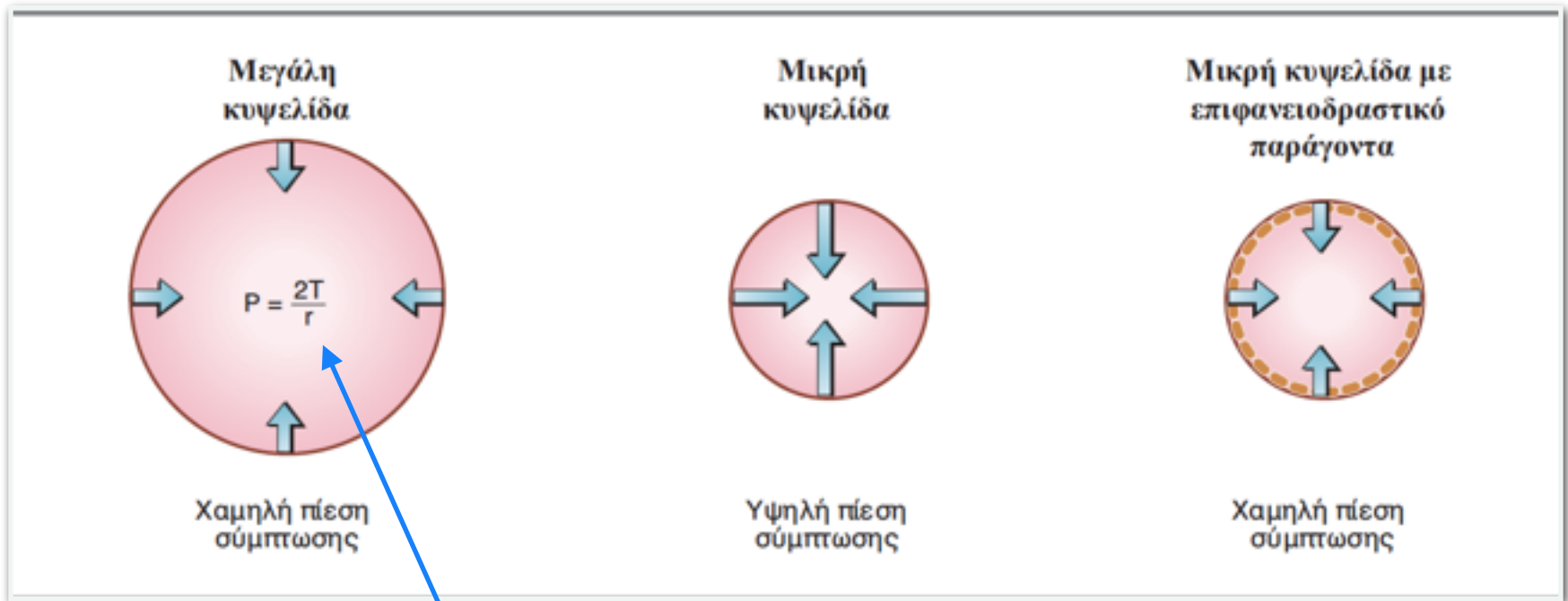

Ενδοτικότητα του θωρακικού τοιχώματος και του πνεύμονα

Επιφανειακή τάση

νόμος Laplace

Επιφανειακή τάση

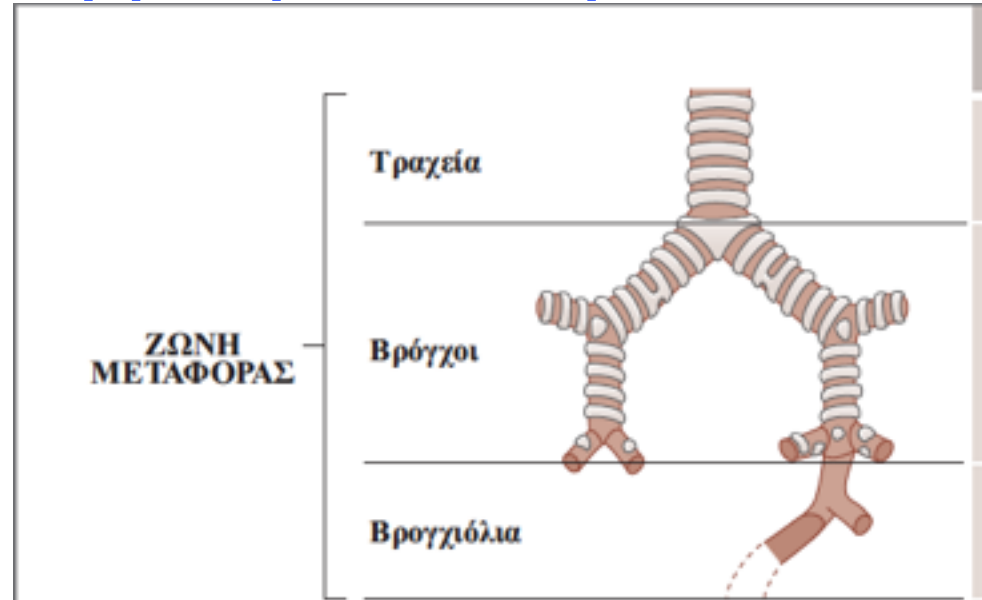
- Τάση προς συρρίκνωση των κυψελίδων
- Επιφανειοδραστικός παράγοντας
  - Παράγεται από τα πνευμονοκύτταρα τύπου II
  - Αποτελείται από λιπίδια (90%) , πρωτεΐνες (10%) και ιόντα ασβεστίου
  - Διπαλμιτοϋλοφωσφατιδυλοχολίνη (DPPC) – φωσfolιπίδιο με απορρυπαντικές ιδιότητες
  - Αποτρέπει τη συρρίκνωση των κυψελίδων (ατελεκτασία) γιατί καλύπτει την επιφάνεια των κυψελίδων
  - Αντίθετα, βοηθάει στην αύξηση του πνευμονικού όγκου

Επιφανειακή τάση

- Πρόωρος τοκετός (8^{ος} μήνας)
- Σύνδρομο αναπνευστικής δυσχέρειας (σύνδρομο αιφνίδιου θανάτου) —> αδυναμία των κυψελίδων να παράγουν ικανές ποσότητες του επιφανειοδραστικού παράγοντα

Αντίσταση στη ροή του αέρα

- $Q = \Delta P / R$
- $R = (8\eta l / \pi r^4)$

- Εισπνοή: αύξηση της ακτίνας
- Εκπνοή: μείωση της ακτίνας

Πνευμονικοί όγκοι

